

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ
mensis Januarii, Anno Domini M. DCC. LXV.

M. CAROLO-LUDOVICO-FRANCISCO ANDRY,
Doctore Medico, Præsîde.

An Urina, succus intestinalis & insensibilis perspiratio, humores analogi ?

I.

INNATÆ sunt alimentis molecule salinæ, oleosæ & præsertim aquosæ, quas à sapienti & provido Authore naturæ, tum in vegetabilibus, tum in animalibus reconditas detexit solertior Chymia. Ex omnes unâ cum chylo in subclaviâ sanguini humorum omnium fonti commiscentur; salinæ, ut stimulis solida laceessant, eorum promoveant oscillationem & inde fluidis motum & circuitum concilient; oleosæ, ut si quæ acria pervim circulationis in sanguine generentur, ea irretita jam sine fraude vasorum fibras prætersuuant; aquosæ tandem, ut sua chylo & sanguini servetur fluiditas, &

sales à corpore abluantur. At verò ubi pensum suum absolvere ex omnes moleculæ, ubi iis juvantibus depurata fuit lympa, jam nihil superest nisi ut foras eliminentur; aliòqui enim iis remanentibus in corpore & decompositionem passis, bella periclitarentur intestina, & quæ modò vergebant ad salutem, ea nunc ad perniciem redundarent. Placuit Physiologis generali secretionum nomine comprehendere & fundiones illas quibus extranea hæc à corpore expelluntur, & eas quibus fluida varia varios in usus fecernuntur à sanguine. Inter priores eminet urina mutationum vicibus, perspiratio copiosa, organi amplitudine succus intestinalis. Sed nihil est in hac triplici secretionem inignius tergemini illius liquoris affinitate & quasi cognatione quas adstruunt horumce humorum natura & in statu cum sano tum morbofo phænomena.

I I.

URINA fluidum est per flexuosos utriusque renis tubulos secretum, aqua ferè totum constans. Nam si destillationi subjiciatur, aqua tantum & quidem copiosissima ad excipulum attollitur. In eà etiam deprehenduntur sales permulti; ubi enim, balneo vaporis mediante, aqua in auras avolat, sales illi crystallosum emulantur formam. Oleum verò in hocce fluido prodit color ille subflavus qui in sani hominis urinâ conspicitur; aliundè deneganti fidem faceret analysis chymica. Etenim si igne absque ullo intermedio fluido destilletur quod ex vaporazione superest, obtinetur aqua innatans oleosus humor. In statu sano acidi notam non præbet, quippe si ei infundatur pseudoleum tartari per deliquium, nulla, ut aiunt Chymici, fit effervescentia, licèt ingens acidi copia cum alimentis sit ingesta. Pariter in eà nequicquam quæreretur alkalinum expeditum. Nam ut syrupo violarum ex urinæ miscelâ non ruber, ita nec viridis color accedit, imò urina per quinque dies in vesicâ retenta & cathetere clicita nullam acidi aut alkalini notam exhibuit, quamvis in eam affunderentur acida potentissima. Merito itaque Boerhavius, *urina sal non est acidus, non alkalinus, nec ammoniacus, nec muriaticus, sed propria indole donatus*. Ex prædictis experimentis notum est in urinâ parvam tantum olei & salium copiam reperiri, aquæ verò longè majorem. Porro eadem ferè demonstrat phænomena perspiratorius humor. Sumatur enim phiala chymica, in eam brachium imponatur diùque retineatur; 1º. ex pellucido opacum fit vas deindè vapor guttatim in fundo vasis colligitur, imprimis si phiala subjiciatur glacies. Hoc modo condensarum vaporem, salum, aquosum tenuem acidi aut alkalini moleculâ nullatens imprægnatum invenit Listerus. Fateor equidem casus haberi peculiare in quibus acidam præ se fert indolem sudor, nimirum ubi acidum spontaneum è primis viis ad sanguinem grassatum est. Jam verò succo intestinali eadem ferè natura obtigit, & si acidi crimine incusarunt eum quidam Scriptores, ipsius non naturam, sed potius morbum descripsere. Longè aliter experimentis ritè institutis Pechlinus. Cum enim partem intestini geminatâ ligaturâ comprehendisset, aquâ salâ nec tamen acidâ refertam hanc partem invenit. Quid igitur dubites pro eorum humorum analogâ militare, qui cum salibus in aquâ plurimâ solutis divites sint, Alkalinos tamen aut acidos respuunt.

I I I.

POSITO quòd inter humores adfit analogia quædam, necesse erit ut, si alteri colatorii suis interdicatur, ad alterius colatoria sese recipiat. Non

aliam ob causam humor lacteus ab utero post partum constrictio seclusus per vasa sanguifera divertitur ad mammas. Idem accidit laudatis humoribus, nimirum ut hujus colatoria illum, ubi opus est, excipiant, sive cognatos inter humores potentior vigeat attractio, sive Carthefiana fortius agat impulsio. Cur enim in pueris urina & intestinalis succus plenis quasi tubulis effluunt? Quia nempe debilis est, licet frequentior cordis contractio, solidorum oscillatio minor, vis vitæ laxa, ac proinde cor minorem ad cutis mæandros sanguinis copiam emittit. Mox aderit tempus, quo fibræ atate & variis exercitationibus obfirmatæ, fluida vehementius everberabunt & insensilis perspirati cæteratum dispendio promovebunt secretionem. Cur tam sæpè ex purgantibus diuresis aut diaphoresis efflorescit? Quod scilicet admoti frustra intestinali succo stimuli in renes aut in cutis poros pro majori vel minori molecularum tenuitate aëris calore, &c. vim suam exerant. Cur iis mingere solemne est qui aut sodinas ingrediuntur, aut balneo sese committunt? Nonne quia constricti aëris aut aquæ frigore cutis pori perspirabilem ad affinia diverticula remittunt materiam? Cur frequentior in mulieribus mictio? Illud ex eo repetendum quod in iis laxa fibrarum compages minorem sanguinis copiam ad cutim sinat appellere. Tandem ab iisdem causis pendent in umbrosis, paludosis perspiratione minor, pluviali tempore fluens alvus, senibus urina copiosior quàm adultis. Sexcenta hujuscemodi recenserem phænomena, nisi angustis Theseos limitibus circumscripta disputatio à statu sano ad morbosum pergere cogeretur.

I V.

DUM natura transitum ab his secretoriis ad illa meditatatur, quot & quantas in humano corpore tragædias agit! Ubi restans ad mæmimas humor per vasa sanguifera divagatur, quot mulieres hujus erroris pœnam vitæ persolvunt! Nec minora nobis imminet pericula, si quando humores de quibus agitur à notis meatibus deviaverint. Lex quidem apud eos sancita est alieno invicem fungi munere, sæpius tamen factum est ut huic legi refragarentur. Undè dixit Sanctorius: *Si ex ponderatione videris consuetum perspirabile retineri, & sudorem aut lotium non facessere, inde cognosces retentam prænuntiari futuram putredinem.* Requidem verà peripneumonix causa multiplex, sed nulla est cui natales hujus morbi sæpius debeantur, quàm interclusa perspirationi; scilicet ubi quis æstuante corpore frigido calo sese committit, tunc occluduntur pori cutanei, ad vasa sanguifera retropellitur & pulmonem impetit obstruitque perspiratorius humor. Idem imò longè majus vitæ periculum impendet senibus adventante hieme, cum ex frigore pororum imminuatür diameter. Quàm verò metuendum ne, dum lenta fibrarum oscillatio tardos humores ad notos canales segniùs devehit, quàm metuendum, inquam, ne illis viam præcludat orta repente in vasis ingurgitatio. Deindè simul ac in aliquâ corporis parte intercepta fuit insensilis perspiratio, dum tendit aut ad renes, aut ad fistulam intestinalem, sæpè fit ut in musculorum aponevroses præceps ruat, & propter copiam & crassiciem dolores pariat rheumaticos. Et ubi crusta aphorke ventriculorum & intestina obsident, ac proinde succo lubricante defraudatur interna eorum membrana, nonne iisdem de causis tantum sudore aut urinæ profluvio confidit Ketelaër, tantum verò in negatâ utriusque humoris secretionem observavit incommodi. Sudores, fateor, in urinâ retenta damnat Hippocrates, cum dicit in Coacis: *Ex dorso horrores frequentes urinæ interceptionem significant.*

4

insuper his exsudare pessimum est. Sed illa jam sensibilis perspiratio & calore corporis ut plurimum elicitæ, liquidissima diffilat & crassiora in vasis retinet.

V.

CUM tria hæc liquida societatis vinculo conjuncta volumus, similia tantummodò, non vero eadem esse prædicamus. Nam urina plurimis terræ moleculis tæta est, suspenso & sedimento gaudet, quæ omnia in perspiratione insensibili nemo hæctenus indigitavit. Quânam enim arte cor crassiora illa versùs cutim digitorum v. g. propelleret, cùm simul atque ad hæc extrema jam perventum est, hujus musculi contractione sanguis vix agatur, moleculis autem hujuscemodi per renum vasa via promptior & expeditior. At nos urgent diabetes, diarrhæa serosa, sudor symptomaticus. Si enim, inquit adversarii, tanta foret eos inter humores analogia, nùm ex eo quod altero imminuto, aut suppresso augetur alter, tanto in periculo versaremur? Sed hos tumultus indè non repetendos ex eo patet quòd tunc omnes humores inquinati sint & dissoluti, quòd susus adeps maralmo ansam præbeat, quod tandem omnimodam in fibris laxitatem collapsa vasa coarguant. Vides igitur arctissimum consortii nexum nullo conatu disjungi posse. Vides quanta sit eos inter humores communio, qui naturâ similes certissima præbent hujus societatis, tùm in statu sano, tùm in morbofo indicia. Quid igitur superest nisi ut concludamus.

Ergo Urina, succus intestinalis, & insensibilis perspiratio humores analogi.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI,

M. Joannes DESCOMET, M. Cleriadus VACHIER.
Censor Regius.

M. Josephus-Maria-Franciſcus LASSONE, Regis in Sacro Consistorio Consiliarius, Regina Medicus Primarius, Censor Regius & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.

M. Joannes-Baptista-Franciſcus DELA RIVIERE, Consiliarius Medicus Regis ordinarius in ejus Castellæto.

M. Petrus-Josephus MORIZOT DESLANDES, Chirurgiæ Gallico Idiomate Professor designatus.

M. Julianus BUSSON, Nosocomiorum Regionum in Britannia Inspector.

M. Guido DANIE DES PATUREAUX.

M. Joannes-Ludovicus-Maria SOLIER, Scholarum Professor.

M. Petrus BERCHER, Celsissimæ Principis Parmæ & Placentiæ Ducissæ, dum viveret, Archiater.

Proponerebat Parisiis JOANNES - BAPTISTA LANGLOIS;
Abrincensis, Doctor Medicus Remensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Theses Auctor. A. R. S. H. 1765.

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis F. A. QUILLAU, Universitatis & Fac. Med. Typographi. 1764.